

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/286/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816208877
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mandáák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3816208877.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ing. Miroslava Mandáaka a sudkýň Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobcov: 1/ Z.. S. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., J., 2/ K. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., Na X. X/XX, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, o zaplatenie 7 800,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu 1/ proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 15C/135/2016 - 122 zo dňa 09. marca 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie v záhlaví identifikovaným rozsudkom zamietol žalobu žalobcov, ktorým uplatnili proti žalovanému nárok na zaplatenie 7 800,- eur s príslušenstvom a žalovanému priznal voči žalobcom 1./2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že žalobcovia uplatňujú voči žalovanému nárok na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 17 ods. 1,2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v súvislosti so súdnymi konaniami prebiehajúcimi v štyroch označených veciach. Svoj nárok uplatnili v zmysle § 15 a § 16 citovaného zákona žiadosťou o predbežné prerokovanie, ktorej žalovaný nevyhovel. Okrem toho žalovaný v konaní vzniesol hmotnoprávnu námietku premlčania prípadnej škody, resp. nemajetkovej ujmy s poukazom na dátum právoplatného ukončenia veci sp. zn. 10C/150/2006 a 10C/72/2010. Súd prvej inštancie dospel k názoru, že táto námietka je dôvodná v zmysle § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. Vo veci 10C/150/2006 bolo konanie právoplatne skončené dňa 09.08.2011, pričom žalobcovia podali žiadosť o predbežné prerokovanie nároku dňa 24.4.2015. Keďže od momentu právoplatného skončenia konania, ktorým bol odvolacím súdom potvrdený zamietavý rozsudok súdu prvého stupňa ubehlo do podania žaloby takmer štvorročné obdobie, je akýkoľvek nárok na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu premlčaný. V tomto konaní obaja žalobcovia uplatňovali náhradu škody vzniknutú aj vynaloženými trovami konania za podané znalecké posudky, ktoré vyhodnocujú ako nedostatočné a neodborné. Tieto nároky na náhradu škody /§ 18 ods. 2 citovaného zákona/ sú premlčané, pretože žalobcovia mali vedomosť o vzniku tejto tvrdenej škody momentom rozhodnutia o vyplatení ním zložených záloh na trovy znaleckého dokazovania a následne právoplatnosťou rozhodnutia súdu o priznaní odmeny znalcom za súčasného vyplatenia odmeny z týchto záloh, pričom posledné rozhodnutie ohľadom trov bolo právoplatné 09.08.2011. Akýkoľvek inú skutočnú škodu alebo nemajetkovú ujmu žalobcovia ani nepreukázali a v tomto smere boli námietky žalovaného v celom rozsahu dôvodné. V zmysle § 9 ods. 1,2 citovaného zákona v danej veci keďže išlo o namietaný postup súdu sa predpokladá podanie a vybavenie sťažnosti na prietahy v konaní, resp. disciplinárne a iné konanie uvedené v citovanom ustanovení. V danej veci nie sú naplnené tieto zákonné predpoklady, pretože zo spisu nevyplýva, že by bola podaná a vybavená sťažnosť na prietahy v konaní. Len v skutočnosti, že žalobcovia boli nespokojní s dokazovaním a rozhodnutím vo veci samej, nemôže

spôsobiť nesprávny úradný postup súdu o to viac, že neboli ani v konaní vo veci samej úspešní z dôvodu, že nepreukázali svoj uplatnený nárok. Tvrdenie žalobcov, že im vznikla veľká časová a finančná záťaž, nutnosť poukazovať na chyby, nedostatky, neplnenie si povinností, vypracovanie množstvo korešpondencie, analýz nedostatkov, neodôvodnené zaťažovanie, pocity ponižovania, bezmocnosti, nezákonné zásahy do práv a právom chránených záujmov občanov, predstavujú len ich subjektívne pocity a tvrdenia. Napriek tomu, že súd opakovane vyzýval žalobcov na preukázanie toho, či uvedeným vznikla škoda alebo nemajetková ujma a nech ju preukážu /napríklad lekárskymi správami, výdavkami na korešpondenciu a podobne/ uvedené preukázané nebolo. Súd prvej inštancie v tomto konaní nezistil existenciu nesprávneho úradného postupu ako základného prvku zodpovednostného vzťahu, existenciou ujmy by sa preto ani nezaoberal.

3. Uvedená právna argumentácia sa týka aj druhého namietaného konania vo veci 10C/72/2010, v ktorom bol zamietnutý návrh žalobcov /nie žalobcu v 1/ rade v tomto konaní/ o povolenie obnovy konania, a to uznesením zo dňa 31.08.2010. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.04.2011, pričom taktiež do podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku 24.04.2015 ubehlo štvorročné obdobie, teda žalovaný vzniesol aj v tomto konaní dôvodne námietku premlčania. Či už je namietaný nesprávny úradný postup alebo nezákonnosť rozhodnutia, od právoplatného skončenia konania ubehla subjektívna trojročná premlčacia doba, preto sú akékoľvek nároky žalobkyni v 2/ rade či už na náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy premlčané. I tu platí, že žalovaná v 2/ rade nijako nepreukázala existenciu nesprávneho úradného postupu a ani vznik škody, ktorá by bola vznikla žalovanej v 2/ rade v tejto príčinnej súvislosti.

4. Nedôvodná bola podľa záverov súdu prvej inštancie žaloba aj v časti namietaného úradného postupu vo veci 10C/119/2011. Konanie vo veci bolo zastavené pre prekážku litispendencie, rozhodnutie o zastavení konania bolo potvrdené odvolacím súdom uznesením zo dňa 30.04.2013 a uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18.06.2013. Súd prvej inštancie z predložených listín a rozhodnutí v tejto veci nezistil žiadny nesprávny úradný postup, resp. nezákonnosť súdneho rozhodnutia. Súd v konaní o zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup, resp. nezákonné rozhodnutie nemôže nanovo revidovať právoplatné rozhodnutie súdu a zaoberať sa opätovne subjektívnou nespokojnosťou žalobcov so zastavením konania pre prekážku litispendencie. Toto rozhodnutie nebolo zrušené a ani zmenené príslušným orgánom, preto v zásade ani nemôže založiť dôvody náhrady škody podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona. Ani v tomto konaní žalobcovia však nepreukázali v čom konkrétne mal spočívať nesprávny úradný postup, pretože vo svojej podstate išlo o samotnými žalobcami o iniciovanie dvoch konaní s totožným nárokom. Pokiaľ žalobcovia namietajú prietahy v tomto konaní, ktoré majú trvať päť a pol roka, uvedené nezodpovedá skutočnosti, pretože návrh bol doručený súdu 25.07.2011, navrhovateľky boli vyzvané na doplnenie návrhu, ktoré bolo doplnené listami z 02.11.2011. Dňa 17.12.2012 bolo vo veci rozhodnuté, pričom z uvedeného nevyplýva, že by súd nekonal primerane rýchlo, nesústredene a neefektívne.

5. Nakoniec súd nezistil dôvody na prípadné odškodnenie ani vo veci vedenej pod sp. zn. 10C/86/2012. V uvedenej veci argumentujú žalobcovia vybavením sťažnosti predsedu súdu na nečinnosť konajúcej sudkyne, ktorá bola vybavená tak, že prietahy v konaní boli konštatované. Uvedené však samo o sebe neznamená, že len samotné konštatovanie výsledku vybavenia sťažnosti na prietahy zakladá bez ďalšieho nárok na náhradu škody, pretože aj v takejto situácii je poškodený povinný škodu tvrdiť a preukázať, pričom má ísť o škodu vzniknutú v príčinnej súvislosti s konštatovanými prietahmi v konaní. Je pravdou, že v danej veci od začatia konania do októbra 2014 nastali v konaní prietahy zo strany súdu, avšak postup súdu bol do značnej miery ovplyvnený samotnými podaniami navrhovateľov, ktorí podali neúplný návrh, bolo potrebné jeho doplnenie, následne dĺžka konania bola ovplyvnená podanou námietkou zaujatosti konajúcej sudkyne. Ak v tomto období nastala nečinnosť súdu, bolo povinnosťou žalobcov preukázať aká škoda v príčinnej súvislosti s touto nečinnosťou im vznikla. Nakoniec navrhovatelia podaním doručeným 06.05.2016 zobrali svoju žalobu v celom rozsahu späť, teda v konaní ďalej nepokračovali. Ohľadom tejto veci žalobcovia ani bližšie svoj nárok nezodôvodňujú. V písomnom podaní doručenému súdu 19.10.2016 uvádzajú, že nečinnosť a prietahy mali negatívne dopady na navrhovateľov - urgencie, stresy a podobne, avšak k tejto škode nepredložili žiaden dôkaz napriek tomu, že uvedené bolo namietané zo strany žalovaného. Ak boli žalobcovia vystavení stresovým situáciám a v tej súvislosti im vznikla napr. škoda na zdraví, zásah do súkromia a podobne, uvedené bolo nevyhnutné v konaní riadne preukázať. Súd udáva, že aj konanie o náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. v platnom znení je sporovým konaním, kde sú sporové strany povinné

preukázať svoje tvrdenie pokiaľ sú tieto protistranou rozporované. Žalobcovia žiadne dôkazy v tomto smere nenavrhli vykonať. Vzhľadom na uvedené súd žalobu zamietol v celom rozsahu ako nedôvodnú.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku žalobca 1/ podal včas odvolanie, v ktorom namietal, tiež žalobkyňa 2/ nebola na pojednávanie súdu pozvaná, nebol jej doručený rozsudok, teda jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Žalobu mal za dôvodnú, jednoznačne bola dokázaná škoda aj príčinná súvislosť medzi nesprávnymi postupmi a ujmu. Opätovne poukázal na priebeh jednotlivých súdnych konaní, v rámci ktorých došlo podľa jeho názoru k vzniku ujmy.

8. Písomné vyjadrenia k odvolaniu žalobcu 1/ podané neboli.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie.

10. Žalobca 1/ z hľadiska obsahu deklaroval vo svojom odvolaní odvolacie dôvody spočívajúce v tom, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. / b/, f/ a h/ CSP).

11. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) predstavuje porušenie procesných práv a nie hmotnoprávných nárokov strán.

12. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkov logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

13. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis a tiež vtedy, keď síce aplikuje správny právny predpis, avšak tento nesprávne interpretuje.

14. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že dôvodná bola odvolacia námietka žalobcu 1/, týkajúca sa porušenia práva strán na spravodlivý proces, v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

15. Na vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci prihliada odvolací súd z úradnej povinnosti aj vtedy, ak by v odvolaní aj neboli uplatnené (§ 380 ods. 2 CSP , predtým § 212 ods. 3 OSP). O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane konania jeho procesné práva. Súd je povinný zabezpečiť stranám rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 125 CSP), vyjadriť sa k návrhom a vykonaným dôkazom (čl. 9 CSP), byť predvolaný na súdne pojednávanie § 178 CSP), na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk § 223 ods. 1 CSP) a iné.

16. Žalobca 1/ namietal, že súd prvej inštancie vec prejednal a rozhodol na pojednávaní v neprítomnosti žalobkyne 2/.

17. Podľa § 178 ods. 1 CSP ak je strana zastúpená zástupcom na celé konanie, súd na pojednávanie spravidla predvolá len zástupcu; stranu súd predvolá, ak je nevyhnutné vykonať jej výsluch.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci vykonal pojednávanie dňa 09.03.2017, na ktorom vykonal dokazovanie a vo veci rozhodol. Na predmetné pojednávanie predvolal žalobcu 1/ a žalovaného. Vo veci samej rozhodol na danom pojednávaní v neprítomnosti žalobkyne 2/, pričom v zápisnici len konštatoval, že žalobkyňa 2/, ktorá je zastúpená žalobcom 1/, sa nedostavila.

19. Civilný sporový poriadok zabezpečuje Ústavou Slovenskej republiky zaručené právo osobnej prítomnosti na súdnom konaní tak, že (pokiaľ sám neustanovuje inak) súdu ukladá povinnosť nariadiť na prejednanie veci pojednávanie, na ktoré predvolá strany a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Predvolanie na pojednávanie musí byť stranám doručené tak, aby mali dostatok času na prípravu. Je potom na strane, či svoje právo využije, ale nie. Toto ustanovenie vyjadruje zásadu ústnosti súdneho konania.

20. Každý účastník (strana) má právo, aby vec bola prerokovaná na súde v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom (článok 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd). Jednou zo základných zásad civilného súdneho konania je zásada ústnosti, podľa ktorej styk súdu so stranami a inými osobami, ktoré majú aktívnu účasť na konaní, sa realizuje ústne. Právo strany, aby jeho vec bola prejednávaná verejne a v jeho prítomnosti zaručené Ústavou Slovenskej republiky treba chápať tak, aby súd umožnil strane uplatnenie jej práv.

21. Krajský súd po preskúmaní rozsudku na základe podaného odvolania vyslovil názor, že súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s právnymi predpismi, pretože žalobkyňa 2/ nebolo súdom prvej inštancie riadne umožnené realizovať jej procesné práva, zúčastniť sa pojednávania a vyjadriť sa k veci a k dôkazom, vykonaným na pojednávaní dňa 09.03.2017.

22. Na veci nič nemení ani splnomocnenie, nachádzajúce sa v spise na č.l. 36, z ktorého zrejme súd prvej inštancie pri svojom procesnom postupe vychádzal. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia 1/,2/ boli súdom predvolaní na výsluch na deň 10.11.2016. Tento deň sa na súd dostavil len žalobca 1/, ktorý súdu predložil predmetné splnomocnenie datované dňom 09.11.2016, v ktorom žalobkyňa 2/ uviedla: „Ospravedlňujem sa s výsluchom, ktorý sa mal uskutočniť 10.11.2016. Zároveň splnomocňujem zastupovaním navrhovateľa v 1. rade, Z.. Stotožňujem sa s jeho vysvetľovaním a závermi. Trvám na pokračovaní konania.“ Žalobca 1/ splnomocnenie prijal. Z takto formulovaného splnomocnenia nie je dostatočne zrejmé, či žalobkyňa 2/ splnomocnila žalobcu 1/ na zastupovanie len na jeden konkrétny úkon (na výsluch dňa 10.11.2016) alebo na zastupovanie pri všetkých úkonoch v celom súdnom konaní. Prvej alternatíve pritom nasvedčuje i fakt, že všetky písomné podania, doručované na súd prvej inštancie, vrátane podania, doručeného súdu prvej inštancie pred pojednávaním 07.03.2017, podpisovali vždy obaja žalobcovia. Súd prvej inštancie sa však uvedenú nejasnosť nepokúsil odstrániť počas výsluchu žalobcu dňa 10.11.2016 ani následne.

23. Z uvedeného je zrejmé, že dňa 09.03.2017 neboli splnené všetky predpoklady na pojednávanie súdu prvej inštancie a meritórne rozhodnutie vo veci samej. V zmysle vyššie uvedeného môže súd prejednať vec i v neprítomnosti niektorej zo strán, avšak je povinný vždy strane poskytnúť objektívnu možnosť, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti. Bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zabezpečiť objektívnu možnosť strán, a teda i žalobkyne 2/, uplatniť svoje procesné práva pred súdom, a to najmä za situácie, keď na predmetnom súdnom pojednávaní došlo k vykonaniu viacerých dôkazov, a napriek tejto skutočnosti súd prvej inštancie vo veci rozhodol.

24. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom je právny názor odvolacieho súdu záväzný (§ 391 ods. 3 CSP).

25. S poukazom na zásadu hospodárnosti súdneho konania sa odvolací súd nezaoberal ostatnými odvolacími námietkami žalobcu 1/.

26. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude odstrániť nejasnosť podania žalobkyne 2/ zo dňa 09.11.2016 (splnomocnenie) v tom smere, či ním poveruje žalobcu 1/ na zastupovanie v celom súdnom konaní alebo nie, nariadi na prejednanie veci pojednávanie tak, aby strany mali objektívnu možnosť sa ho zúčastniť a aktívne na ňom uplatňovať svoje práva a vo veci opätovne rozhodne.

27. Toto uznesenie prijal Krajský súd Trenčín pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).